

Forvaltningspraksis for vurderinger av sumvirkninger: Ny fornybar energi

Presentasjon, Bygdeforskningsdagen
Sesjon 2: Invasjon eller innovasjon – hva skjer i utmarka?

Trondheim, 5.11.13

Ragnar Brevik
Vestlandsforskning

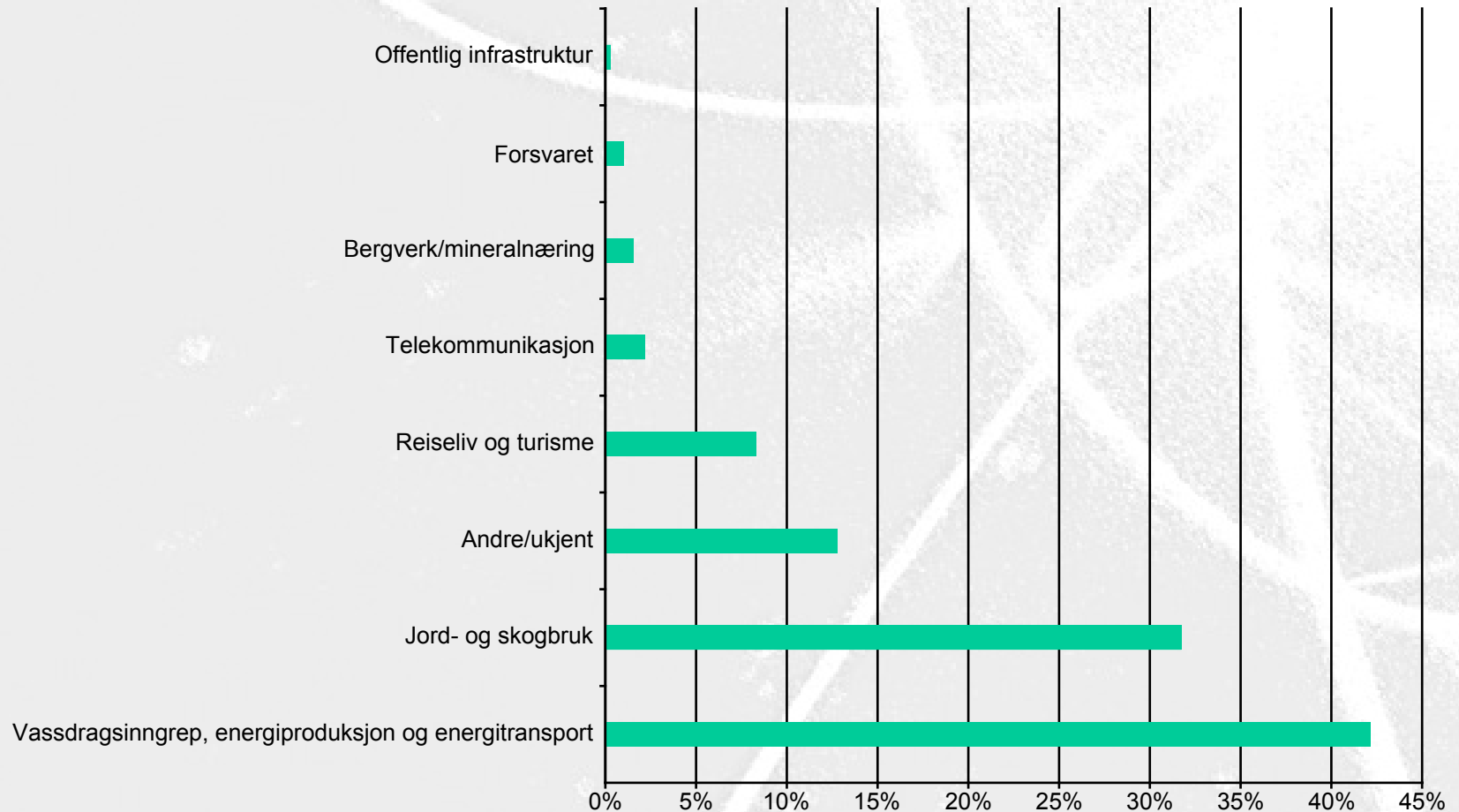
Hvorfor er sumvirkninger viktige nå?

- «Naturmangfoldloven ligger fast, men praktiseringen gjennomgås» (Samarbeidavtale, Politisk plattform)
- «Det er generelt liten kunnskap om sammenhenger mellom påvirkninger og endringer i naturmangfoldet. Dette gjelder ikke minst effekter når flere påvirkninger virker samtidig» (Miljø2015 om naturmangfold)
- «Det må utvikles metoder for å vurdere tiltakenes samlede belastning, slik naturmangfoldloven og forskrift om konsekvensutredninger krever» (NOU 2013:10)

Problemstillinger

- **I hvilken grad har sumvirkninger blitt innarbeidet i naturforvaltningen?**
- **Hva er de sentrale utfordringene for å utføre analyser av sumvirkninger i naturforvaltningen?**
- **Hvilke lærdommer kan vi trekke fra erfaringene så langt for det videre arbeidet med innføring av lovverket?**

Kilder til bortfall av INON (DN 2010)

Lovgrunnlaget

KU-forskriften, vedlegg III:

Når flere utbyggingstiltak i et område samlet kan få vesentlige virkninger skal tiltakets kumulative karakter i forhold til andre gjennomførte og planlagte tiltak i utbyggingstiltakets influensområde vurderes

Nml § 10:

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for

Lovgrunnlaget

KU-forskriften, vedlegg III:

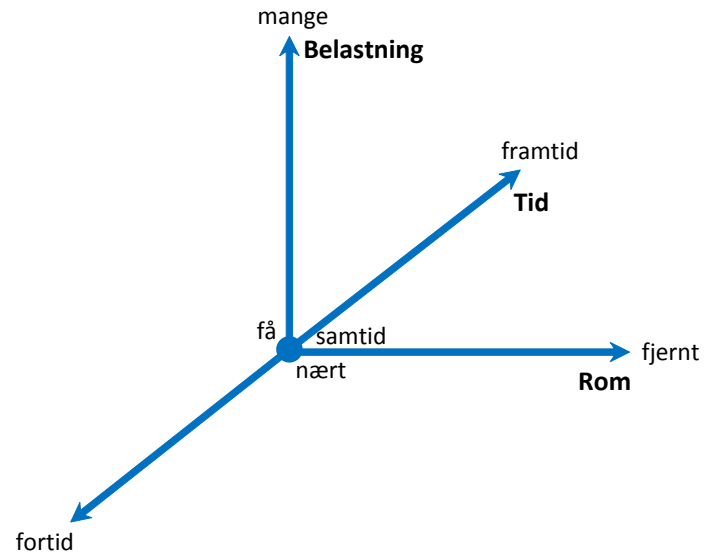
*Når flere utbyggingstiltak i et område samlet kan få vesentlige virkninger skal **tiltakets kumulative karakter** i forhold til andre gjennomførte og planlagte tiltak i utbyggingstiltaket influensområde vurderes*

Nml § 10:

*En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den **samlede belastning som økosystemet** er eller vil bli utsatt for*

Begrepsavklaring

- **Sumvirkninger**
- **Sumeffekter, kumulative effekter**
- **Samlet belastning**

Regionale planer for vindkraft og småvannkraft

- **Vindkraft: 2 av 10 fylker med plan eller tilsvarende har omtalt sumvirkninger**
- **Vannkraft: 3 av 4 fylker med plan eller tilsvarende har omtalt sumvirkninger**
- **Har i liten grad innarbeidet sumvirkninger**

Hvor ofte sumvirkninger er nevnt, vurdert og har påvirket konklusjonen i saker som endte med avslag

År	N	Nevnt	Vurdert	Konklusjon
2010	18	50 %	44 %	17 %
2011	16	94 %	69 %	50 %
2012	39	67 %	49 %	21 %
2013	31	84 %	55 %	42 %
Alle år	104	74 %	54 %	32 %

Hvordan belastningsdimensjonen er inkludert i saker der sumvirkninger er vurdert

År	N	Same type tiltak	Andre typer tiltak
2010	8	100 %	38 %
2011	11	91 %	45 %
2012	19	100 %	16 %
2013	17	100 %	71 %
Alle år	55	98 %	42 %

Hvordan tidsdimensjonen er inkludert i saker der sumvirkninger er vurdert

År	N	Samtidig	Fortidig	Framtidig
2010	8	100 %	100 %	38 %
2011	11	100 %	91 %	27 %
2012	19	89 %	47 %	32 %
2013	17	94 %	71 %	12 %
Alle år	55	96 %	77 %	27 %

Utfordringer

- **Uklar og ulik begrepsforståelse**
- **Kunnskaps- og datamangler**
- **Behov for videre metodeutvikling og klarere forventninger til utredninger**
- **Uklare ansvarsforhold i forvaltningsapparatet**

Diskusjon

Ragnar Brevik

Vestlandsforskning

rbr@vestforsk.no

997 17 679